elmond nekünk, az olvasóknak. Tudniillik azt, hogy a kolozsvári akadémia testvéri közösségben és jól működik.

Egy jól sikerült generációváltás dokumentumát tartjuk kezünkben, ahol a régi értékek ápolása mellett új utakon is járnak azok, akikre ez a feladat bízatott. Így legyen, és így maradjon!

Karasszon István

Biblische Notizen

158. szám, (2013) új folyam, 144 old. ISSN 0178-2967

Bernard Gosse (Párizs): *Jérémie 50,33–40, en relation avec les psaumes d'Asaph et deutéro-Asaphistes et le livre d'Isaïe – Jeremiás 50,33–40 és annak összefüggései az Ászáf- és Deutero-Ászáf zsoltárokkal, valamint Ézsaiás könyvével.*

A szerző kapcsolópontokat keres az Ászáf-zsoltárok történeti utalásai és Proto-Ézsaiás, valamint Jeremiás babilonellenes beszédei között és kiemeli, hogy az elhurcolásból való kiszabadítás közös motívumként jelenik meg mindhárom ősi forrásban. Tanulmánya angolszász, német és francia kommentárok anyagát veszi figyelembe.

Herbert Migsch (Bécs): *Das Lokaladverb שָׁם in Jeremia 35,7 – A Jeremiás 35,7-ben előforduló שָׁם helyhatározószó.*

A masszoréta kézirat áthagyományozása által előállt szövegváltozás új értelmet ad e rövid tanulmányban elemzett szövegrészletnek: hol fog hosszú ideig élni Rékáb nemzetsége, amennyiben megtartja ősatyja rendelését? A prepozíciós szókapcsolat határozószóra történt felcserélése azt sugallja, hogy a rékábiták Jeruzsálemben fognak élni.

Jan-Dirk Döhling (Bochum): *Jona und des Meeres Wellen. Zum problemgeschichtlichen Horizont und zum traditionsgeschichtlichen Hitergrund – Jónás és a tenger hullámai. Kitekintés a kérdéskör történeti horizontjára és a tradíciótörténeti hátterére.*

A szerző a Jónás próféta könyvé-

2013 Nr. 158

ISSN 0178-2967
WWW.BIBLISCHE-NOTIZEN.ORG
WWW.BIBLICAL-NOTES.ORG

BN

Biblische Notizen
Biblical Notes

Neue Folge. Herausgegeben von Friedrich Vinzenz Reiterer, Salzburg, in Verbindung mit Reinhard Feldmeier, Göttingen und Karin Schöpflin, Göttingen.
Betreut am Fachbereich Bibelwissenschaft und Kirchengeschichte der Paris Lodron Universität Salzburg.

Inhalt

Bernard Gosse, Jérémie 50,33-40, en relation ... Seite 3
Herbert Migsch, Das Lokaladverb šām in Jeremia 35,7 Seite 11
Jan-Dirk Döhling, Jona und des Meeres Wellen Seite 17
Bernard Gosse, L'enracinement du livre de Jérémie ... *(Teil 1)* Seite 39
Hans-Georg von Mutius, Der hebräische Text von Psalm 71,15 ... Seite 51
Johannes Bremer, „Doch den צִיּוֹן hob er aus dem עָנִי empor." ... Seite 55
Armand Puig i Tàrrech, The parable of the tenants in the vineyard Seite 85
Peter-Ben Smit, War Paulus suizidal? Seite 113
Predrag Dragutinović Bischofsamt und Ehe in 1Tim 3,2 Seite 139
Buchvorstellungen Seite 135

HERDER FREIBURG · BASEL · WIEN

ben „szerephez jutott" cethal teremtésteológiai rendeltetését tisztázza. A könyv 1–2. fejezetében felfedezni véli a tengernyi víztömeggel és a tengeri szörnnyel folytatott viaskodás elemeit, amelyek fölött a teremtő Isten áll a maga rendezői akaratával.

Bernard Gosse (Párizs): *L'enracinement du livre de Jérémie dans le Psautier. Teil I. – Jeremiás könyvének gyökerei a Zsoltárokban. I. rész.*

A prófétai irodalom kutatója azt a tételt vallja a hagyományos felfogással ellentétben, hogy Jeremiás próféta vallomásainak megírásához a zsoltárok adtak ihletet, tehát nem a vallomások előzték meg a zsoltárokat. Ezekben ugyanis újra és újra felbukkannak a történelmi reflexiókból született babilonellenes orákulumok elemei, amelyek immár a próféta ellenlábasaira vonatkoznak.

Hans-Georg von Mutius (München): *Der hebräische Text von Psalm 71,15 im Sefer ha-Kuzari von Jehuda ha-Levi und die Peschitta zur Stelle – A Zsolt 71,15 szövege Jehudá Hálévi Quzári könyve című munkájában és a Peschittában.*

E rövidre szabott cikk a Jehudá Halévi középkori spanyol zsidó által idézett zsoltárvers eredetét vizsgálja a jelzett locus תְּהִלָּתֶךָ kifejezése alapján. (Jehudá Halévi, aki 1080 körül született Toledóban, halálának időpontja pedig 1145, a hispániai zsidóság egyik „aranykorának" számító kasztíliai keresztény királyok uralma alatt töltötte el élete java részét. Költészetét és híres filozófiai művét, a *Quzarit* (*A kazár*) a messianisztikus sóvárgás, az elpusztult jeruzsálemi templom, a próféták világa és az ószövetségi kultusz iránti sóvárgás hatja át.) Hans-Georg von Mutius vizsgálatának az az eredménye, hogy Jehudá Hálévi bizonyára egy másik korai héber kéziratból vehette át az idézetet.

Johannes Bremer (Bonn): *„Doch den* אֶבְיוֹן *hob er aus dem* עָנִי *empor" (Ps 107,41a). Eine synchrone Analyse des Umgangs Gottes mit den Armen im Psalter und diachrone Verortung im Psalmenbuch (Ps 107–145) und im Schlusshallel (Ps 146–150). Frank-Lothar Hossfeld zur Vollendung des 70. Lebensjahres – „De a szegényt* (אֶבְיוֹן) *kiemelte a nyomorúságból* (עָנִי)*" (Zsolt 107,41a). Hogyan bánik Isten a szegényekkel? A kérdéskör szinkron-elemzése és ennek diakrón helymeghatározása A zsoltárok könyvében (Zsolt 107–145) valamint a záró-hallélben (Zsolt 146–150). A 70. életévét betöltött Frank-Lothar Hossfeldnek.*

A tanulmány írója azt szándékszik meghatározni, hogy mit is jelent valójában a szegények állapota, ugyanis e kérdés megoldása még nem jutott nyugvópontra. Megvizsgálja az אֶבְיוֹן-nal rokon értelmű szavakat, majd arra keres választ, hogy Isten, aki gyakran nevezi a szegényeket caddikoknak, miként viszonyul hozzájuk, legyenek azok egyének vagy pedig közösség. Szemben a megrögzött gonoszokkal és az elbizakodott gazdagokkal Isten mindig a szegények pártján áll.

Armand Puig i Tàrrech (Barcelona): *The parable of the tenants in the vineyard: The narrative outline and its socio-historical plausibility – A szőlősgazda példázata. Az elbeszélés vázlata és annak társadalmi-történeti valószínűsége.*

A katalán teológus a címben megnevezett példázat „kihívás"-áról ír, és egyetért K. Snodgrass véleményével, hogy talán ez a legjelentősebb, legvitatottabb és legbonyolultabb darab Jézus Krisztus példázatainak sorában. Figyelembe véve Tamás evangéliumát is, megvizsgálja a szinoptikus evangéliumok által áthagyományozott elbeszélést és ennek üzenetét. Következtetéseit hat pontban foglalja össze, és elveti Mk 12,9b eredetiségét, amely a szőlősgazda bosszúját írja le.

Peter Ben Smit (Amsterdam/Bern): *War Paulus suicidal? Eine psychiatrisch-*

exegetische Notiz – Öngyilkosjelölt volt-e Pál? Pszichiátriai-exegetikai jegyzet.

A tanulmány szerzője mai klinikai-pszichiátriai módszerekkel veszi vizsgálat alá Pál apostol mentális képességeit. „Anamnézis"-ében – amint az várható is – nemmel válaszol a feltett kérdésre, vagyis hogy Pál apostol nem volt öngyilkosjelölt.

Predrag Dragutinovič (Belgrád): *Bischofsamt und Ehe in 1Tim 3,2 – Püspöki tisztség és házasság az 1Tim 3,2-ben.*

Dragutinovič sajátosan értelmezi a deutero-páli irat tanítását a vizsgált témában, és ebben G. Theissen nyomdokán halad. Azt a nézetet képviseli, hogy a püspöki szolgálatra vállalkozó személynek eleget kellett tennie a szilárd „házas állapot" elvárásának és előfeltételének. Tanulmányában arra is utal, hogy a tulajdonképpeni páli iratok tanúsága szerint a családi állapot nem jelentett akadályt a missziói munka tekintetében.

Balogh Béla